

Få länder har skrivit på notan

Nebel, Cecilia

2013

Link to publication

Citation for published version (APA): Nebel, C. (2013). Få länder har skrivit på notan. Sydsvenska Dagbladet.

Total number of authors:

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

• Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or recognise.

- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
 You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: https://creativecommons.org/licenses/

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Få länder har skrivit på notan

Senast vid årsskiftet skulle länderna ha skrivit på. Men trots intensiva förhandlingar har inget partnerland, förutom värdländerna Sverige, Danmark och Norge, förbundit sig att betala för ESS. Nu börjar det bli bråttom.

-Vi är inte beredda att sitta med "Svarte Petter", säger Lars Leijonborg, chefsförhandlare.

rige och Danmark chefspartiledaren Lars Leijonges räkning ska se till att få det stora avtalet kring den europeiska forskningsanläggningen i hamn. Sjutton partnerländer har sagt sig vara villiga att vara med och betala. Men hur mycket och med vad - pengar eller varor – är fortfarande en öppen fråga.

Först var det sagt att överenskommelserna, så kalllade "letters of intent" skulle vara påskrivna innan sommaren, när det inte gick sköts deadline fram till tidig höst eller absolut senast vid årsskiftet.

-Vi blir inte färdiga till årsskiftet uppenbarligen, det kommer att dra in på nästa år, säger Lars Leijonborg, på plats i Köpenhamn för att träffa den danska chefsförhandlaren Bo Smith.

Förseningen beror delvis på den politiska situationen i Europa. Flera länder har bytt regeringar och därmed

I höstas bytte både Sve- även ESS-förhandlare. Tyskland som är en nyckelspeförhandlare. Förre Folk- lare för ESS är ett exempel.

-De är väldigt angelägunder flera månader varit politiskt kortslutna. Först valrörelse och sen inte någon regering. Först häromdagen fick vi besked om att forskningsministern blir kvar, säger Lars Leijonborg.

har sagt att de står redo.

-Vi är glada att de har gått ut med det, men de belopp de har nämnt är något acceptera. Men det ska inte för låga. Inget av de båda länderna är vi färdiga med,

som säger vad.

-En rad länder vi har kontakt med är väldigt positiva, men vi har valt att inte skriva på några brev än, för då hade vi hamnat på en nivå som vi än så länge inte tycker att vi vill

Visionsbild av ESS och MAX IV.

borg är den som för Sveri- na om projektet, men har

Frankrike gick i höstas ut och sade att de är beredda att skriva på. Även Schweiz

säger Lars Leijonborg.

Att inte låta någon skriva på för tidigt är också en strategi för att få hela pusslet på plats, säger han utan att vilja gå in på vilket land

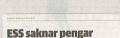

Lars Leijonborg, chefsförhandlare för ESS.

tolkas som att vi inte haft möjlighet att få sådana avtal, men vi har en bit kvar tills vi har nått ända fram.

Byggstart för ESS är planerad till sommaren 2014. Men innan finansieringen är i hamn kommer inte svenska och danska regeringarna besluta om att sätta spaden i jorden säger Lars Leijonborg.

Vad är chanserna för att ni kommer att hålla tids-

		Lands universited in its del-	matickt, vi hur en ka
Det goalar kring fi-	nor de pengar man behöver	ar det.	Den goda siden är ett e nis ser tustensellt ett Lo
namileringen av ESS.	fries de andre intresentet-	Firhandlingse plate	anyway in the mod och
Nukräver regeringen	na och då brigår reperingen.	med de 17 purtostander	tales.
att Lands universitet	att vi ska tidipardiagsa viir	som da vaza med och be-	
siguter till en större an-	betalning, signt For Exic-	talk. Det har tidigare segts are bindande artid ska fin-	
det direkt. 284 miljoner kronnerska hetsiles ut	NO.	no på pluts inner levelif-	
kronor ska betales ut redan obsta år.	But or Horselft statutions	ges he here some school-	
redannásta ac.	terrer på Utbildningsåe-	Nommer of all klora dat?	manual and
Overedownston Min	turnerents. Miler into	a Dark file of vial on Dark life.	
hirrian var ett. Limbi viti-	mod om Per Erikssons lå-	to into helt snabbs proces-	
servinet shoffe financiers	sechedronies. Att Londo	ser och det är inte alldeles	Takta
bygget av fordningun-	universited tile slants upp	line Exhandings med	
	mer pengar så här i bör-	neverals budgetige vie.	Vinsten används
milioner keoner om åpet.	jan, ar belt naturligt, så-	i Erropa. Mon alls ir med-	tilless
I too key tid. Men I requir-	per han.	vertea cen art man into kan	# Myndighet-kupitalist will
inguns budgetproposition	-Jug vot lirligh talut inte	hills ett sådunt hir stort	Lords oreerone is pli try 1.6 millador known Det a
frample det sit ESS behö-	villa intresenner det är	projekt på balater ber länge	und Deenlink for our
wer off kapitaltillidert på	Per Ericson other pl. Det edeler to Eighandlinger	som belist, signer Peter Ho-	under tid gare ik Det ir tri
800 miljoner kenner roden	mad on armal linder on fi-	DATE.	anisy his brilliang who
minta lit	Bad off arms month on the	Dan store utbet deleases	blows un ett he and
Shanning that the est	Batholetingen av E30, Shell-		

Sydsvenskan, fredag 20 september 2013.

-Hyggliga. Vi är behärskat optimistiska, säger han och fortsätter:

-Vad det handlar om är att projektet ska kunna genomföras med den prestanda som vi önskar. Vi vill att det här ska bli den klart bästa anläggningen av det här slaget i världen och det kräver att vi når ända fram med finansieringen. Gör man inte det får man spara en del på anläggningen, och det vore synd. Europa är världsledande på den här typen av forskning, det

FAKTA

ESS

■ ESS (European Spallation Source) planeras att byggas på Brunnshög i Lund. Anläggningen, som använder neutroner för att undersöka material, kostar cirka 15,5 miljarder att bygga, beräknad byggstart sommaren 2014. Öppnar 2019. De sjutton

gäller inte så många andra forskningsområden. Ska vi kunna behålla den ställningen är det absolut nödvändigt att ESS byggs.

Är det något land som anser att ambitionsnivån borde sänkas?

-Man uttrycker det inte på det sättet. Det man möjligen säger är att man hoppas att andra ska betala.

Nästa år finansieras projektet av pengar från värdländerna Sverige och Danmark. Redan nu finns en

partnerländerna samarbetar för att konstruera, finansiera, bygga och driva ESS-anläggningen: Sverige, Danmark, Spanien, Estland, Frankrike, Island, Italien, Lettland, Litauen, Nederländerna, Norge, Polen, Schweiz, Storbritannien, Tieckien, Tyskland och Ungern.

ILLUSTRATION: WHITE

stor organisation uppbyggd kring ESS. Stora förseningar skulle vara negativt, säger James H Yeck, vd på ESS.

-Det är aldrig bra, vi har byggt upp ett team här och vi är redo att dra igång. Vi pratar om stora summor pengar och jag tror att alla parter är medvetna om det. Alla vet att vi behöver få det här på plats innan sommaren.

TEXT: CECILIA NEBEL

Få länder har skrivit på notan

Senast vid årsskiftet skulle länderna ha skrivit på. Men trots intensiva förhandlingar har inget partnerland, förutom värdländerna Sverige, Danmark och Norge, förbundit sig att betala för ESS. Nu börjar det bli bråttom.

- Vi är inte beredda att sitta med "Svarte Petter", säger Lars Leijonborg, chefsförhandlare.

I höstas bytte både Sverige och Danmark chefsförhandlare. Förre Folkpartiledaren Lars Leijonborg är den som för Sveriges räkning ska se till att få det stora avtalet kring den europeiska forskningsanläggningen i hamn. Sjutton partnerländer har sagt sig vara villiga att vara med och betala. Men hur mycket och med vad - pengar eller varor - är fortfarande en öppen fråga.

Först var det sagt att överenskommelserna, så kalllade "letters of intent" skulle vara påskrivna innan sommaren, när det inte gick sköts deadline fram till tidig höst eller absolut senast vid årsskiftet.

-Vi blir inte färdiga till

även ESS-förhandlare. Tyskland som är en nyckelspelare för ESS är ett exempel.

-De är väldigt angelägna om projektet, men har under flera månader varit politiskt kortslutna. Först valrörelse och sen inte någon regering. Först häromdagen fick vi besked om att forskningsministern blir kvar, säger Lars Leijonborg.

Frankrike gick i höstas ut och sade att de är beredda att skriva på. Även Schweiz har sagt att de står redo.

-Vi är glada att de har gått ut med det, men de belopp de har nämnt är något för låga. Inget av de båda länderna är vi färdiga med, säger Lars Leijonborg.

Att inte låta någon skriva på för tidigt är också en

Visionsbild av ESS och MAX IV.

Lars Leijonborg, chefsförhandlare för ESS.

acceptera. Men det ska inte tolkas som att vi inte haft möjlighet att få sådana avtal, men vi har en bit kvar tills vi har nått ända fram.

ESS saknar pengar - Universitetet får betala

Det pooler kring fi-	-Man bur jo into fram- nor de pengar man behilver		matickt, vi har en kan Den gods siden är att m
normieringen av ESS.		Elehandlinger plafe	on we nationally un Lan
	na och då begig repetingen.	med de 17 purmerisoder	universited in mod such I
att Lunds verkversitet		som da vara med och be-	talist.
	betalning, sleet Fet Etilo-	tale. Det har tidigare sagts	
		art bindands getal sks fir-	mindora.
		mus på plats inner årvdaf-	HIN GOTH.
redan rästa år.	Peter Honeth, statoschin-	M.	
	tersee på Othildning-de-	Kommer ni att klara-det?	
	purhaments, hitter into	» Det für vi vill se. Det är	
	med on Per Erikssons lä-	js into helt enable proces-	Pakta
versitet skulle Engeleits	gesbeskrivning. Att Londo	ser och det är inte alldder.	
byggst av forskningsam-	universited the shorts upp	line firhandings med	
	mer pengar sk här i bör-	novamede bedertige vie.	Vinsten används
milioner knower om lipst	jan, år belt metreligt, vå-	I Errope, Mon alle if mad-	*Modelmanish of
i tio kee tid. Men i repor-	per han.	webs on all man into han	
ingens budgetproposition	-Jug vot ärligt talat inte	hills on skinet his start smidt of halder for lines	Londs unserview is på drygt. 1,5 miljader krisen Det at d
frample det att ESS behö-	vilka intrassenter det är		vind Descriptor for you
ver ett kapitaltillidert på	Per Eriksson option på. Det	som helet, signe Peter Ho-	
800 miljoner kronor roden	plake to fichandinger	neth.	under tidgare ik Det in him amber him timbring saft ut-
nieta kr.	med ett send bieder om f-		aming his brilliang och at- bilding son ett for amint
Material constitute of the part	Sabsteringen av ESS, men	Den stors utbetainingers	bedwig san sets for amore

Sydsvenskan, fredag 20 september 2013.

-Hyggliga. Vi är behärskat optimistiska, säger han och fortsätter:

-Vad det handlar om är att projektet ska kunna genomföras med den prestan-

FAKTA

ESS

ESS (European Spallation Source) planeras att byggas på Brunnshög i Lund, Anläggningen, som använder neutroner för att undersöka material, kostar cirka 15.5 miljarder att bygga, beräknad byggstart sommaren 2014, Öppnar 2019, De sjutton partnerländerna samarbetar för att konstruera, finansiera, bygga och driva ESS-anläggningen: Sverige, Danmark, Spanien, Estland, Frankrike, Island, Italien, Lettland, Litauen, Nederländerna, Norge, Polen, Schweiz, Storbritannien, Tjeckien, Tyskland och Ungern.

gäller inte så många andra forskningsområden. Ska vi kunna behålla den ställningen är det absolut nöd-

vändigt att ESS byggs. Är det något land som stor organisation uppbyggd kring ESS. Stora förseningar skulle vara negativt, säger James H Yeck, vd på ESS.

-Det är aldrig bra, vi har byggt upp ett team här och